

70 שנה למרד גטו ורשה

השנה, שנת תשע"ג (2013), נציין במורשת מלאות 70 שנה למרד גטו ורשה.

המרד החל ב-19 באפריל 1943, ערב פסח תש"ג, ונמשך עד ה-16 במאי 1943. עוד לפני פרוץ המרד עמדו חברי תנועות הנוער המאורגנים במחתרות בפני מבחן צבאי ראשון. ב-18 בינואר 1943 פתחו הגרמנים ב"גירוש השני", אקציה שהתרחשה בגטו ורשה בידי המשטרה הגרמנית והס"ס. קבוצה חמושה של אנשי השומר הצעיר ומרדכי אנילביץ' בראשם נכנסה במתכוון לשיירת היהודים המובלים לאומשלגפלץ וכשניתן האות פתחה במאבק נגד הגרמנים. במקום אחר בגטו, בדירה ברחוב זמנהוף, קבוצת "דרור" בפיקוד יצחק (אנטק) צוקרמן קיבלה את הגרמנים במטח יריות. הייתה זו "טבילת האש" הראשונה של היהודים נגד הגרמנים.

בשלושת החודשים שבין מרד ינואר לאפריל 1943 הכינו עצמם הלוחמים, חברי אי"ל (ארגון יהודי לוחם) ואצ"י (ארגון צבאי יהודי), לקראת המרד.

בבוקר ה-19 באפריל כאשר נכנסו כוחות גרמנים לגטו, הם לא מצאו נפש חיה ברחובות המרכזיים. האוכלוסייה היהודית הסתתרה בבונקרים שהכינו מבעוד מועד ובכך היו חלק מההתקוממות הכללית. הלוחמים המאורגנים נאבקו פנים אל פנים מול הגרמנים אשר ביקשו לחסל את הגטו בפיקודו של הגנרל יורגן שטרופ.

ב-8 במאי נפל הבונקר של מטה אי"ל ברחוב מילא 18. באותו יום נהרגו המפקד מרדכי אנילביץ' וקבוצה גדולה של לוחמים.

ב-16 במאי הודיע הגנרל הגרמני שטרופ שהקרב נגמר וכי "הרובע היהודי בוורשה אינו קיים עוד."